

Vršnjačko obrazovanje

Autor: Barry van Driel

Suvremeni oblik vršnjačkoga obrazovanja (koji potječe iz stare Grčke) posljednjih se godina počeo primjenjivati u sve više obrazovnih projekata diljem Europe. Vršnjačko obrazovanje, osobito na srednjoškolskoj razini, odnosi se na pristup u kojemu mladi, umjesto pasivnih primatelja unaprijed utvrđenih poruka, postaju aktivni sudionici obrazovnoga procesa izražavanjem vlastitoga mišljenja, ponekad iznenađujući i svoje nastavnike i odrasle.

U takvom je pristupu dijalog ravnopravnih osoba zastupljeniji od pukog prijenosa informacija s osoba na višoj razini do osoba na nižoj razini. Učenici preuzimaju odgovornost za obrazovanje drugih. Takav aktivan, suradnički postupak učenja, u kojem učenici sami postaju voditelji svojim vršnjacima, općenito se smatra vrlo pozitivnim razvojnim iskustvom. Učenici njime stječu niz sposobnosti i vještina, poput različitih oblika komunikacije i prezentacije te jačaju samopouzdanje. Povećava se i svijest učenika o vlastitim stavovima te društvenoj odgovornosti. Učenici-voditelji često postaju uzor mladima s kojima rade. Šira društvena javnost istodobno otvoreno podržava iznošenje stavova i izražavanje mišljenja mladih.

Vršnjačko obrazovanje sadrži sastavnice razvoja vještina vođenja. Usvajanje strategija vršnjačkoga obrazovanja u školi i izvan nje podrazumijeva oblikovanje drukčije uloge nastavnika u kojoj nastavnik dobiva ulogu voditelja i nadziratelja postupka kojim dolazi do prijenosa znanja i vještina s jedne mlade osobe na druge.

Iako učenicima koji predvode vršnjačko obrazovanje često nedostaje dubina znanja koju posjeduje nastavnik ili stručnjak, njihova komunikacija, u uzajamnoj interakciji s drugim učenicima, nerijetko postaje učinkovitija. Neki od ključnih uvida istraživanja o različitostima i toleranciji u vršnjačkom obrazovanju jesu:

- vršnjačko je obrazovanje dinamičko i interaktivno te potiče na sudjelovanje;
- mladi dijele vokabular i usporedna iskustva;
- budući da na stavove mladih najviše utječu stavovi, pogledi i ponašanja vršnjačkih skupina, vjerojatnije je da će usvojiti i obrasce ponašanja povezane s njihovim stavovima;
- učenici-voditelji postaju uzor vršnjacima;
- mladi u ovom postupku razvijaju vještine rješavanja sukoba;
- učenici-voditelji doživljavaju se prisnijima od učitelja i roditelja;
- u vršnjačkom obrazovanju stječe se znanje, a pozitivno utječe na promjenu stava i poboljšava društveno ponašanje;
- mlade učinkovitije motiviraju očekivanja vršnjaka;
- mladi će se s učenicima-voditeljima najvjerojatnije susretati i kasnije u različitim društvenim situacijama, izvan učionice;
- samopouzdanje učenika-voditelja povećava se učinkovitošću strategija vršnjačkoga obrazovanja;
- učenici-voditelji istodobno razvijaju vještine vođenja.